Voyageurs in de huisartsenpraktijk: bevraging van de gezondheidsaspecten in deze etnisch-culturele minderheidsgroep.

Haio: DE MUELENAERE Leen , U.G.
Promotor: AVONTS Dirk
Praktijkopleider: NICOLAI Guido

Context: E?n van kerncompetenties van een huisarts is patiëntgerichte zorg. Dit vereist een goede kennis en het steeds gebruik maken van de context van de patiënt, de familie, de leefomstandigheden en de cultuur. Tijdens mijn praktijkstage maakten de Herentalse Voyageurs een groot deel uit van de patiëntenpopulatie in mijn opleidingspraktijk. Door hun beperkte en onopvallende aanwezigheid van deze etnisch-culturele minderheidsgroep in onze samenleving is deze doelgroep door de meeste mensen (en gezondheidszorgverstrekkers) minder bekend. De Herentalse woonwagenbewoners (in totaal 82 personen) stammen af van inheemse rondtrekkende families (Voyageurs) maar verblijven vandaag de dag permanent op ??n van de twee residenti?le woonwagenterreinen in de gemeente.

Onderzoeksvraag: Wie zijn de woonwagenbewoners van Herentals en hoe positioneren zij zich op vlak van levensstijl, gezondheidstoestand, onderwijs, tewerkstelling, inkomen, gebruik van gezondheidszorg en sociale integratie? Wat zijn de specifieke aandachtspunten voor gezondheidszorgverstrekkers met betrekking tot deze patiëntenpopulatie? Hoe kunnen huisartsen en andere hulpverleners bijdragen tot de verbetering van de gezondheidstoestand van deze groep en wat zijn de tekortkomingen in de huidige gezondheidszorg? Wat zijn de focuspunten in de preventieve gezondheidszorg in deze minderheidsgroep?

Methode: Het betreft hier een kleinschalig cross-sectioneel semi-kwantitatief epidemiologisch onderzoek waarbij aan de hand van enqu?tes verschillende gezondheidsaspecten werden bevraagd bij de woonwagenbewoners wonende op de gemeentelijke woonwagenterreinen te de Herentals. De resultaten van dit onderzoek werden vergeleken met cijfers voor de algemene Belgische bevolking en cijfers voor de Vlaamse woonwagenbewoners.

Resultaten: De gemiddelde leeftijd van de bevraagden is 34 jaar. Het wooncomfort is goed. 81% van de bevraagden heeft geen diploma of enkel een diploma lager onderwijs. De activiteitsgraad is 22,6%. 22% van de bevraagden ontvangt een vervangingsinkomen wegens invaliditeit of ziekte. Het gemiddelde netto gezinsinkomen is 1355 euro per maand, gemiddeld 7% van het gezinsinkomen wordt uitgegeven aan gezondheidszorg. 81% van de bevraagden omschrijft zijn huidige gezondheid als goed of zeer goed. 34% rapporteert ??n of meerder langdurige aandoeningen of handicaps, voornamelijk cardiovasculaire aandoeningen en chronische rugklachten. 81% rookt of heeft ooit gerookt, ze rookten hun eerste sigaret gemiddeld op de leeftijd van 11,8 jaar en de dagelijkse rokers roken gemiddeld 26 sigaretten per dag. Er wordt geen druggebruik gerapporteerd. 66% drinkt nooit of zelden alcohol, 9% drinkt dagelijks. In 86% van de huishoudens drinken de kinderen dagelijks frisdrank. In 86% van de huishoudens met minderjarige kinderen wordt er minstens ??n keer week fastfood gegeten. 28% heeft zo goed als nooit lichaamsbeweging en 37,5% heeft voldoende lichaamsbeweging om een positieve impact te hebben op de gezondheid. 37% heeft overgewicht en 36% obesitas. De bevraagden hebben gemiddeld 1,7 kinderen. 15% geeft aan kinderen te hebben met een partner die familiaal verwant is. Kind en Gezin bereikt 100% van de kinderen. 94% heeft een vaste huisarts, ze hebben gemiddeld 7 contacten per jaar. 80% maakt hierbij altijd of meestal gebruik van de derdebetalersregeling. 47% neemt dagelijks medicatie. De bevraagden nemen

gemiddeld 1,2 verschillende geneesmiddelen per dag, het overgrote deel (62,5%) van de geneesmiddelen bevindt zich in de categorie cardiovasculair stelsel.

Conclusie: De woonwagenbewoners vertonen heel wat gelijkenissen maar ook heel wat verschillen met de algemene bevolking. Socio-economische verschillen zijn een lager opleidingsniveau, een hogere werkloosheid en een lager inkomen. De belangrijkste gezondheidsverschillen zijn een hogere prevalentie chronische aandoeningen, hoger tabaksgebruik en een hogere prevalentie overgewicht en obesitas.